

Dobro izbrušeni dijamanti

Malolitražne zvučnice kutije Diamond od trenutka njihove pojave (a to je bilo prije više od tri desetljeća) bile su među najboljima u svojem cjenovnom razredu. Jesu li to i danas, zapitali su se naši stručnjaci...

UREDAJ Wharfedale Diamond 10.1

VRSTA Malolitražne zvučnice kutije

CIJENA 2.050 kn

SPECIFIKACIJE Dimenzije: 19.4 x 29.6 x 27.8 cm (Š x V x D) • Masa (jedna kutija): 5.2 kg • Sustav: dvostazne, bas refleks • visokotonska jedinica: kupolasta platnena membrana promjera 25 mm, zaštitna mrežica s funkcijom raspršivača • Bas/srednjotonska jedinica: konusna membrana od kevlara promjera 125 mm • ovisje s dijamantnim uzorkom • Frekvencijski odziv: 48 Hz – 24 kHz • Nazivna impedancija: 6 ohma • Osjetljivost: 86 dB (2.83 V/1 m) • Preporučljiva snaga pojačala: 20 W – 100 W

KONTAKT Provox, tel: 01/5499-725

WEB www.provox.hr

Osvrnemo li sa malo unazad, gotovo je sigurno da nećemo pogriješiti kažemo li da je broj onih ljubitelja glazbe koji se još ni rodili nisu kad se na tržištu pojavila izvorna inačica slavni Wharfedalovih malolitražnih zvučničkih kutija Diamond, poprilično veći od broja još živućih audiofila. To bi, slikovito rečeno, trebalo značiti da su se Diamond kutije pojavile prilično davno. I opstale do danas. A potonje se može uzeti kao neporeciv dokaz njihove kvalitete i naprednosti, kako u dizajnu, tako i u zvuku.

NAJPOZNATIJI BRITANSKI ZVUČNICI

„Britain’s most famous speakers“ slogan je tvrtke Wharfedale, zvučničkog specijalista iza kojeg stoji niz kvalitetnih, poznatih i cijenjenih zvučničkih

kutija. Diamond su, nedvojbeno, najpoznatije među njima. Zapravo, tijekom više od trideset godina, male Diamond kutije stekle su toliki ugled među publikom i kritikom da ocjena „najbolje male jeftine zvučnice kutije ikad“, izrečene nebrojeno puta u većini audiotiskovina u svijetu, sigurno nije ni ishitrena niti nezaslužena.

Diamond 10.1 kutije su cijelo vrijeme svojega postojanja služile kao „prijelomnica“, svojevrsna referentna točka u kojoj se dodiruju, dijele, „obične“ zvučnice kutije i one za koje se može reći da imaju sasvim dovoljno elemenata za „hi-fi rodoslovlje“. Njihov dizajn, izrada, zvuk i cijena (koja je danas u postojbini 200-tinjak funta) tako su savršeno pogodeni, da već više od tri desetljeća igraju tu jednu te istu ulogu razdjelnice dobrog i

prosječnog.

Naravno, teško da bi Diamond kutije na tom mjestu i u toj ulozi ostale svo to vrijeme da su ostale onakvima kakve su bile u vrijeme svojeg prvog utjelovljenja. Tijekom vremena na njima su obavljani brojni kozmetički (izvana), ali, moglo bi se reći, i vidljiviji kirurški zahvati (iznutra). Međutim, da bi to bilo moguće, temelj na kojem se nadograđivalo morao je biti iznimno kvalitetan, čvrst i postojan. Otprilike kao dijamant – mora biti kvalitetan da bi se dao vrhunski izbrusiti i ispolirati. Diamond kutije su dotjerivane i poboljšavane, tako da kad se danas usporede prve i posljednje u nizu malolitražnih Diamond kutija, teško bi se moglo reći ne samo da su slične, već i da imaju išta zajedničkoga. Osim imena.

Diamond 10.1 kutije izravne su slijednice uspješnih Diamond 9.1 prethodnica, kutija koje su također, po brojnim ocjenama u svjetskom audiotisku, bile proglašavane "najboljom malim zvučničkim kutijama na svijetu po cijeni do 200 funta".

DOBRO JOŠ BOLJE

Puno je toga što je pridonijelo takvoj ocjeni. Najvažniji elementi su kabinet i zvučničke jedinice. Dizajn kabineta, ali i izrada, takvi su kakvi se do tada nisu vidjeli u zvučničkim kutijama u spomenutom cjenovnom razredu. Isti je slučaj i s bas/srednjotonskom jedinicom od pletenoga kevlar, materijala koji se viđa isključivo na jedinicama koje se ugrađuju u osjetno skuplje zvučničke kutije od Diamonda 10.1.

Iako se kabineti 10.1 modela vizualno ne razlikuju od onih 9.1 modela (kod kojeg su bočne stranice prvi puta postale zakrivljene kako bi se smanjila mogućnost pojave stojnih valova unutar kabineta i parazitska istitravanja), sada su kabineti još čvršći, zahvaljujući novom načinu zakrivljivanja i lijepljenja stranica (ljepljom na koje se djeluje snažnim radiofrekvencijama), te novoj strategiji postavljanja upornica uslijed čega su vibracije stranica svedene na razinu nečujnosti i neuočljivosti.

Korisnicima je na izbor pet završnih obrada u uvjerljivim imitacijama furnira svijetlog javora,

wenge, mahagonija, cimet trešnje, bisernog oraha i srebrno sive.

Redizajnirana je i prednja ploča na kojoj su ovdješene zvučničke jedinice. Ona je sada od kompozitnog materijala i takva manje osjetljiva na upliv vibracija, a zbog estetike obojena je u klavirski lak, što kutije u cjelini, kad se skine zaštitna maska, čini puno luksuznijima od bilo kojih suparničkih za tu cijenu.

Bas/srednjotonska jedinica ima povećani i masivniji okvir koji je za kabinet pričvršćen sa šest vijaka, što je još jedan od zahvata koji pridonose smanjivanju mogućnosti pojave vibracija kombinacije zvučničke jedinice/prednje ploče.

U ovjes bas/srednjotonske jedinice utisnut je uzorak, za koji u Wharfedaleu tvrde da oponaša oblik dijamanta. To, kažu, nije tek puki kozmetički zahvat kojim bi se ova jedinica razlikovala od sličnih, već ima zadaću smanjiti pojavu stojećih valova u ovjesu i pridonijeti ujednačenijem spoju s visokotonskom jedinicom.

Visokotonska jedinica je, po svemu sudeći, klasična, s kupolastom platnenom membranom, jer proizvođač ne navodi ništa što bi ukazivalo na njezinu posebnost. Međutim, spominje i ističe metalnu mrežicu koja je štiti. Ali zaštita je njezina sekundarna funkcija. Primarna je utjecanje na rasap visokih frekvencija u prostor i njihovo ujednačavanje i urednost, čime se poboljšava frekvencijski odziv i reprodukcija najfinijih visokotonskih detalja, sve tamo do 30 kHz.

Zaštitna maska kutija dizajnirana je tako da minimalno utječe na reprodukciju. Međutim, naša su iskustva pokazala da je prilikom ozbiljnog slušanja maske bolje skinuti, bez obzira što razlika u zvuku sa i bez njih na kutijama nije jako velika, pa čak ni bitna ni značajna. Ali, postoji...

Na gornjoj strani stražnje ploče su, jedan do drugoga, postavljana dva razmjerno mala bas refleksi otvora, koji, po riječima proizvođača, izazivaju manje čujni efekt tunela i omogućavaju reprodukciju frekvencija sve do 45 Hz.

Na donjoj su strani stražnje ploče kvalitetni, višenamjenski, zanimljivo postavljeni bi-wiring

zvučnički priključci. Naime, za razliku od uobičajene postave, u kojoj su plus i minus priključak postavljeni jedan do drugoga i drugi par odmah ispod njih, kod Diamond 10.1 kutija zvučnički su priključci postavljeni „cik-cak“, zapravo u četiri reda. A to značajno pridonosi povećanju uporabnog komfora, ali i sigurnosti jer u velikoj mjeri smanjuje nehotično dodirivanje plus i minus vodiča što može dovesti do kratkog spoja u pojačalu i pregaranja izlaznog stupnja.

Ožičenje je obavljeno kabelima od bakra visoke čistoće, a skretnica (2. reda, Linkwitz) je izrađena od kvalitetnih dijelova i, kako tvrdi poznati stručnjak, Peter Comeau, glavni dizajner u Wharfedaleu, „čistunski“ dizajnirana.

CARICE PROSTORA

Poznato je da male kutije u pravilu bolje iznose prostorne dimenzije zvuka od velikih. I ta osobina nerijetko zna biti prva koju će slušatelj uočiti. Poglavitito ako je tako dobro iznesena kao što je to bio slučaj s Diamond 10.1 kutijama. Osnovna osobina zvukovne slike kakvu su pred slušatelje podastirale Diamond 10.1 kutije bio je precizan, čvrst i dubok fokus. Svi elementi slike, bili su čvrsto usidreni na mjestu i imali su precizno izoštrene rubove, čak i pri dosta glasnom sviranju i to glazbe koje nije plošno strukturirana. Svi redovi orkestra, od prvog do posljednjeg, jasno su bili uočljivi, ali i čvrsto povezani u glatku, bešavnu cjelinu. Širina zvukovne slike bila je zavidno velika, a visinska komponenta lako uočljiva na snimkama na kojima je ta osobina dobro zabilježena.

Diamond 10.1 kutije odlikuje i čvrsta povezanost dijelova frekvencijskog spektra koji

IAG – SPASITELJ BRITANSKIH AUDIOLEGENDA

Danas, kad više na sceni nema Celestiona i Rogersa i kad tvrtke poput Harbetha, Spendor, Castle, ProAca, pa i Wharfedalea, nekadašnjih korifeja britanske i svjetske zvučničke audioscene, igraju skoro sasvim marginalnu ulogu, gotovo bi se moglo reći da je slavna knjiga britanske zvučnička produkcije spala „na dva slova“ – B&W i, donekle, KEF. A tvrtka Wharfedale ima povijest, dugu i svijetlu, kao malo koja u zvučničkom svijetu. Utemeljio ju je Gilbert Briggs, 1932. godine, nakon što je u podru-mu svoje kuće u grofoviji Yorkshire, izradio prve zvučničke kutije.

Otada pa do danas, pod imenom Wharfedale izašlo je mnoštvo zvučničkih kutija koje su osvojile srca brojnih audiofila diljem svijeta i desetljećima pobirale laskave kritike u audiotisku. Međutim, jedne od njih, one pod nazivom Diamond, koje su se prvi puta pojavile 1981. godine, nadmašile su sve ostale i na svoj način postale (i ostale) tvrtkinim zaštitnim znakom. Nakon turbulentnih vremena kroz koje je prolazila tijekom zadnjeg desetljeća prošloga stoljeća, u čijim je virovima i kovitlacima skoro nestala, tvrtku je 1998. godine u svoje okrilje uzela grupacija IAG (International Audio Group) financirana kineskim kapitalom, u koju su ušle još neke od britanskih legenda zvučničkog dizajna i proizvodnje, među inima i slavni Quad, pa Mission, Castle, Audiolab i Castle Acoustic. Otada Wharfedale posluje razmjerno stabilno i malo pomalo vraća ugled koji je uživao svih od pola stoljeća. Novi naraštaj Diamond kutija značajan je adut u toj igri. Uređaji svih spomenutih tvrtki danas se proizvode u jednoj od najvećih tvornica elektroničkih uređaja na svijetu (2000 zaposlenih), u gradu Shenzenu, u kojem su i tvornice mnogih drugih poznatih proizvođača audioopreme.

pokrivaju njegove dvije zvučničke jedinice. Zahvaljujući tomu, zvuk je bio tonalno ujednačen, brz i okretan. Općenito je moguće opisati ga i neutralnim, iako toplija nota srednjotonskog dijela spektra govori da se ipak ne radi o zvučničkim kutijama bez „osobnog potpisa“. Međutim, ovdje stanoviti otklon od neutralnosti nije posljedica kutijastih koloracija, već prije svega (najvjerojatnije namjernih) zahvata na skretnici. Ipak, zahvaljujući dosta čvrstom, pa s obzirom na zapreminu kutija i dubokom basu, te otvorenom i širokom visokotonskom području, Diamond 10.1 nikad neće zazvučati pretoplo, preuglašeno ni presporo.

A brzina odziva jedinica odlično se pokazala u iznošenju takta i ritma glazbe, koji su bili vrlo realni, ali još više u reprodukciji dinamičke strukture glazbenog djela. Svi prijelazi, skokovi i padovi bili su precizno i elastično izneseni. U reprodukciji finih sjenčanja bilo je sitnijih problema, ali da bi se to uočilo trebat će Diamond 10.1 kutije spregnuti s mnogo kvalitetnijim sustavima od onih s kojima su predviđene raditi.

Ono što svakako vrijedi istaknuti jest da je zvuk Diamond 10.1 kutija izrazito slušljiv i naporan. Nije bremenit hi-fističkim ukrasima, ali njih u zvuku ipak ne nedostaje, zbog čega je zvuk ovih kutija podjednako uzbudljiv koliko i umirujući. Zato će zadovoljiti široku paletu korisnika vrlo različitih glazbenih ukusa i preferencija. Baš kao što su to činile i njihove brojne prethodnice.

Male zvučničke kutije znaju biti prilično neučinkovite. I ove su, barem na papiru (86 dB). To znači da ih se neće moći natjerati glasno svirati s pojačalima ispod 50 W (a da se pritom u opasnost ne dovede pojačalo i same kutije). Međutim, sve iznad 50 W snage bit će dovoljno da sasvim glasnim zvukom ispuni sobu klasičnih, građanskih dimenzija.

I na kraju, ma što (mi) audiofilni mislili o nagradama općenito, pa tako i o onima koje na kraju jedne godine dodjeljuju eminentni časopisi, te nagrade ipak u svijetu onih koji vole kvalitetno reproduciran zvuk imaju svoju težinu. U tom svjetlu treba gledati i onu najnoviju, za „Najbolji

zvučnički sustav u cijeni od 150 – 300 funta u 2009. godini“ koja je dodijeljena Wharfedaleovim kutijama Diamond 10.1. A to nije jedina nagrada kojom su se okitile ove, po svemu posebne, male zvučničke kutije. **HFC**

Milan Rupić

PRESUDA	
ZVUK ★★★★★	PLUS Diamond kutije desetljećima odolijevaju vremenu i drže visoki položaj u skupini. U gotovo svim elementima od-skaču, te zvukom, dizajnom, izradom i izgledom predstav-ljaju dobitnu kombinaciju.
MOGUĆNOSTI ★★★★☆	
IZRADA ★★★★★	MINUS Ne baš jako uočljiva, ali nazočna je toplija nota i slabija učinkovitost. I to je to.
VRIJEDNOST ★★★★★	
ZAKLJUČAK Diamond kutije zadovoljavale su, pa i činile sretnim, brojne naraštaje audiofila. I najnovija inačica je na tom tragu. Diamond 10.1 kutije i u novom mileniju u svojoj cjenovnoj skupini igraju zamjetnu ulogu, određujući njezine vrijednosne standarde.	
HI-FI CHOICE 6 HOME CINEMA ★★★★★	